

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

06/06/2025

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

α. Σχολικό Βιβλίο σελίδα 63: «Η ύπαρξη...εσωτερική ειρήνη» να αναφερθεί το χρονικό πλαίσιο (μετά τη Γ εθνοσυνέλευση του 1827)

β. Σχολικό Βιβλίο σελίδα 152: «Με βάση το άρθρο 11....ανταλλαξίμων»

προαιρετικά και σελίδα 146: «Αυτοί (οι περίπου 200.000 χιλιάδες Έλληνες που παρέμεναν στην Καππαδοκία και γενικότερα στην Κεντρική και Νότια Μικρά Ασία) μεταφέρθηκαν... Μικτής Επιτροπής»

γ. Σχολικό Βιβλίο σελίδα 53: «Οι ραγδαίες αλλαγές...υποδομές της χώρας» και «Την ίδια περίπου εποχή με την έναρξη της δράσης της ΟΥΛΕΝ (1925)... τραμ και λεωφορεία»

ΘΕΜΑ Α2

α. Σωστό (σελίδα σχολικού βιβλίου 249)

β. Σωστό (σελίδα σχολικού βιβλίου 32)

γ. Λάθος (σελίδα σχολικού βιβλίου 131)

δ. Λάθος (σελίδα σχολικού βιβλίου 246)

ε. Σωστό (σελίδα σχολικού βιβλίου 87)

ΘΕΜΑ Β1

Σχολικό Βιβλίο σελ.20: «Στη διάρκεια του 18ου αιώνα... να εκμεταλλευτούν οι Έλληνες».

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό Βιβλίο σελ.97-98: όλο το μάθημα 5 «Το Σοσιαλιστικό Κόμμα» και σελ. 47 «προσχώρησε...Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος».

Το απόσπασμα: «Οι υψηλοί δείκτες φτωχότεροι. » είναι προαιρετικό.

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Γ1

α. Σχολικό Βιβλίο σελ 156-157 «Η αγροτική αποκατάσταση...και ζώα» και σύνδεση με κείμενο Α΄

Ενδεικτική απάντηση

Σχολικό Βιβλίο σελ 156 «Η αγροτική... έργο της ΕΑΠ»

- ❖ Στο δευτερογενές παράθεμα Α της Ελένης Μπενέκη επιβεβαιώνεται πως οργανώνεται με τρόπο μεθοδικό η αγροτική αποκατάσταση που θα περιλάμβανε πέραν των γεωργικών εκτάσεων και όλα τα προαπαιτούμενα προς καλλιέργεια.

Σχολ. Βιβλίο σελ 156 «Απέβλεπε...τοποθεσίες»

- ❖ Σύμφωνα με τον Διευθυντή του τμήματος αγροτικής αποκατάστασης της ΕΑΠ, οι αγρότες εξισώθηκαν με τους γηγενείς ακτήμονες και αποκόμισαν γεωργικούς κλήρους επαρκείς στην έκταση για τη διαβίωση τους. Στην παροχή αυτή προστέθηκε και η στέγη με κατοικίες αγροτικού τύπου και όλα τα απαιτούμενα για τη διεκπεραίωση της αγροτικής παραγωγής.

Σχολ. Βιβλίο σελ 156-157 «Στην αρχή...ζώα»

- ❖ Η πληροφορία αυτή επικυρώνεται στο ίδιο παράθεμα που συμπληρώνει και την παροχή κάρων. Ιδιαίτερα προσδιορίζεται ότι αυτά θα παρέχονταν μέχρι και τη συγκομιδή της πρώτης καλλιέργειας αν και σε κάποιες περιπτώσεις η παροχή θα επεκτεινόταν μέχρι και την επόμενη καλλιεργητική περίοδο.

β. Σχολικό Βιβλίο σελ 157 «Για τη στέγαση... Αγροτική τράπεζα» και σύνδεση με κείμενο Β΄

Ενδεικτική απάντηση

Σχολικό Βιβλίο σελ 157 «Για τη στέγαση...(αυτεπιστασία)»

- ❖ Σύμφωνα με το δευτερογενές παράθεμα Β, που αποτελεί απόσπασμα από την απολογιστική έκθεση της δράσης της ΕΑΠ για τα πρώτα τρία χρόνια, επιβεβαιώνεται ότι υπήρχε επιλογή δύο μεθόδων, είτε με ανάθεση σε εργολάβους είτε με αξιοποίηση εργατών προσφύγων οι οποίοι ωστόσο θα καθοδηγούνταν από αρμόδιους της ΕΑΠ.
- ❖ Στην περίπτωση της εργολαβίας, ανέκυψαν αρκετά προβλήματα κυρίως στην εξασφάλιση οικοδομικών υλικών και εργατικού δυναμικού καθώς και στη μεταφορά αυτών.
- ❖ Σημειώνεται πάντως ότι η ΕΑΠ εξέφρασε τη δυσαρέσκειά της καθώς, πολλές φορές, το τελικό αποτέλεσμα ήταν κακής ποιότητας λόγω της πίεσης για άμεση στεγαστική αποκατάσταση των προσφύγων.
- ❖ Ως προς την αυτεπιστασία, διευκρινίζεται ότι δίνονταν υλικά όπως ξυλεία, κεραμίδια και καρφιά για τα οποία έπρεπε να έχει προηγηθεί η μεταφορά τους.
- ❖ Παρέχονταν επίσης χρήματα για τη μισθοδοσία μαραγκών και οικοδόμων. Επίσης, συνεισέφεραν πρόσφυγες ως ανειδίκευτοι εργάτες μεταφέροντας τα οικοδομικά υλικά.
- ❖ Το εργατικό δυναμικό συμπλήρωναν εργοδηγοί που επωμίζονταν τον έλεγχο του εργασιακού χρόνου αλλά και της εργασιακής απόδοσης. Ανάλογα με την πρόοδο που σημείωνε ο κάθε εργαζόμενος, ο εργοδηγός έδινε προκαταβολές σε χρήμα ή είδος.

Σχολ. Βιβλίο σελ 157 «Τα κτίσματα.... Αγροτική Τράπεζα»

ΘΕΜΑ Δ1

α. Ενδεικτική Απάντηση: Σχολικό βιβλίο σελίδα 215: «Το κίνημα του Θερίσου...εσωτερικής γαλήνης στην Κρήτη»

Με το πρώτο ερώτημα συνδυάζονται τα κείμενα Α και Β

«Το κίνημα του Θερίσου...προκάλεσε θετικές εξελίξεις».

- ❖ Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις θετικές εξελίξεις που προκλήθηκαν από το κίνημα του Θερίσου αναφέρονται στο κείμενο Α (πρωτογενής πηγή) το οποίο αποτελεί άρθρο του Ελ. Βενιζέλου που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Κήρυξ» των Χανίων. Αναλυτικότερα, τονίζει ότι μετά το Κίνημα του Θερίσου κανείς δεν αρνείται πια στον κρητικό λαό να εκφράζει τη γνώμη του αναφορικά με το εθνικό του ζήτημα. Είναι κοινά αποδεκτό ότι, μετά τις εξελίξεις αυτές, αναγνωρίζεται από όλους ως ζήτημα Εθνικό και όχι υπόθεση απλά του Ύπατου Αρμοστή, Γεωργίου.

- ❖ Επίσης στο κείμενο Α' ο Βενιζέλος θεωρεί ότι χάρη στο νέο πολίτευμα που προέκυψε από την επανάσταση του Θερίσου διασφαλίστηκαν οι ελευθερίες του κρητικού λαού, ο οποίος με τον τρόπο αυτό απέκτησε σημαντική πολιτική δύναμη.

«Διεθνής Επιτροπή που...υποβάλει σχετική έκθεση».

- ❖ Το κείμενο Β' (δευτερογενές απόσπασμα) τονίζει ότι η Διεθνής Επιτροπή καταλήγει στην άποψη ότι όσο παραμένει ο Πρίγκιπας Γεώργιος στη θέση του Αρμοστή γίνεται δυσχερής η ομαλότητα στην πολιτική ζωή του νησιού της Κρήτης και προτείνει ως ενδεδειγμένη λύση την άμεση ένωσή της με την Ελλάδα.

«Επειτα από μακρότατες...γαλήνης στην Κρήτη».

- ❖ Με βάση τα συμπεράσματα της Διεθνούς Επιτροπής, όπως αποτυπώνεται στο παράθεμα Β' του Κλάψη, οι Μεγάλες Δυνάμεις τον Ιούλιο του 1906 αποφάσισαν τη συγκρότηση ενός άρτιου σχεδίου για την επίλυση του Κρητικού Ζητήματος. Πιο συγκεκριμένα, το σχέδιο προέβλεπε την αναδιάρθρωση της χωροφυλακής, τη συγκρότηση πολιτοφυλακής που θα βρίσκεται υπό την επίβλεψη απόστρατων Ελλήνων αξιωματικών και την απόσυρση όλων των ξένων στρατευμάτων από το νησί.

β. Ενδεικτική Απάντηση: Σχολικό βιβλίο σελίδες 215-216: «Η πολιτική του Βενιζέλου...ιδιότυπη ελληνική επαρχία».

Με το δεύτερο ερώτημα συνδέεται το ιστορικό παράθεμα Γ.

«Η πολιτική του Βενιζέλου...και εθνικής έξαρσης».

- ❖ Στο κείμενο Γ' (δευτερογενής πηγή) του Θ. Δετοράκη αναφέρεται ότι η Β' Συντακτική Συνέλευση εκπόνησε νέο Σύνταγμα και μέσα σε κλίμα εθνικής ενότητας εξέδωσε στις 30 Ιουλίου 1906 το ενωτικό ψήφισμα.
- ❖ Ταυτόχρονα ο Δετοράκης διατείνεται ότι παραχωρήθηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις στην κρητική κυβέρνηση δάνειο ύψους 9.300.000 γαλλικών φράγκων και διευθετήθηκαν οι τόκοι των παλαιότερων δανείων.

«Με νέα απόφασή τους...14 Αυγούστου 1906»

- ❖ Οι προαναφερθείσες πληροφορίες επιβεβαιώνονται πλήρως και από το παράθεμα Γ'.

«Το νησί είχε ουσιαστικά καταστεί μια ιδιότυπη ελληνική επαρχία»